



Numărul 12

Gradea-mare 2/15 aprilie 1906.

Anul XLII

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

A fost odat' un om.

— Schița.

De câte ori am stat lângă tine, sobă, cu capul plecat la vate, cu ochii țintă în jeratecul tău roșu! Câte aduceri aminte îmi răscolă în astfel de clipite căldura focului tău, câte plăcute, și câte dureroase aduceri aminte! Câte povești ți-am spus de câte ori îmi adânceam privirile în vâpăile tale! Acum iară-'s lângă tine, acum iară-ți număr pâlpăirile. Te văd cu câtă dragoste mă privești, te simt cum îți aduni puterile, cum îți dai silințele, să verși căldura ta în pieptul zdrobotit, în pieptul meu ros de oftică. O, ascultă-mă dar înc'o-dată! E poate cea din urmă poveste, cea din urmă aducere aminte, mâne, cine știe dacă nu voi schimba căldura ta cu căldura perinelor moi...

Astăzi mai respir aierul ce-ți dă și ție putere, mâne-poimâne, poate-l va respiră altul — și dac'o fi să mor, cine-și va mai aduce aminte de mine, cine va mai spune celor cari se vor încălzi la flăcările tale, c'a fost odat' un om?...

Să le spui tu cu glasul flăcărilor tale: c'a fost odat' un om ... și omul acela — am fost eu....

Și să le spui, că m'am născut în zodia racului și d'ia n'am avut nici un noroc pe lume. De te vor întrebă de viața mea... să le spui c'au fost mai multe zile de lacrimi, mai multe zile triste de cât vesele. Zile de fericire! Oare am avut eu și zile de fericire?

Am avut, da, am avut, dar au trecut de mult. Și dacă cele triste ți-le-am povestit pe toate, de ce să nu-mi ascuți și singura poveste în care sufletul meu eră vesel, în care îmi cântau și mie priveghitoarele... Sobă, sobă, știi tu povestea cu găștele?

Sărmane găște cu ochii vâneți, cu pălării roșii și cu păpuți negri, ce rubrică însămnată ați fost și voi în cartea vieții mele... Cu cât drag îmi aduc aminte de voi, dragi gășcuțe cu ochi albaștri și negri și căprui!

Ce bine a mai nimerit-o cine v'a zis mai întâi „găște”. Mai ales când ieșiți la plimbare pe poarta penzionului ce larmă făceați, ca găștele ce ies la pășune!

Acuma dar încep povestea.

A fost odat' un penzion și în penzionul acela au fost multe fete. Și în vecinătatea penzionului eră un „voinic” și voinicul acela eram eu. Ai putea să-ți închipui, auzi, ai putea să-ți închipui, că focul ochilor, a mulțimei de ochi frumoși ce cuprindea penzionul, să nu fi aprins și în mine... ei bine, ceea ce se aprinde în fiecare om?

Da, s'a aprins! Focul ochilor a topit ghiața ce îmi învăliă sufletul ca într'un vâl — sufletul meu rece, sufletul meu curat până atunci! Nu o rază, măcar că ce bine ar fi fost să fi fost numai o rază, nu o rază mi-a topit sufletul, ci toate razele, toate, toate... Ce mai vrei, într'o bună dimineață m'am trezit înamorat în toate fetele din penzion. Credeam la început că-i glumă, mai ales că până aci judecam aspru pe fiecare gășcuță ce cuteză să-și ridice ciocul mai în sus de vopseala ferestrelor de cătră... omul din poveste. Ce?... cugetam atunci, de ce au adus părinții pe fete la școală? Să facă prostii? Nu, nu! E o pregătire pentru viață, în care li-s'a rezervat și femeilor un rol mare, acela de a fi îngeri pe pământ, alături de noi, sărmanii de noi, oameni de... ăstalt fel...

Ce mă privește pe mine, n'aveam nici o grijă. Mă feriam de foc, pentru-că dacă te ferești de foc, nu te arde, eram convins că rostul meu în lume e altul...

Și totuși, totuși, în urmă m'am aprins. Iar focul dacă se aprinde odată și are aier, ce-l mai oprește să nu se aprindă și mai tare, până ce se mistuie cu desăvârșire? Când te aprinzi, par'că simți o plăcere în mistuire.

Ce să-i faci, sunt dureri pe cari în o anumită vârstă primăvărată ne simțim fericiți că le suferim. Ce-i apoi când ți-se aprinde sufletul, dacă nu o durere? Iar tu ești atât de orb sufletește și trupește, în cât nu ești în stare să-ți dai seama de mărimea durerii.

Amorul e iscodit de femei — și numai pentru femei. Ele sunt în stare să-i sufere și urmările, numai pe noi ne nimicesc desiluziile pornite dintr'un amor nefericit.

Și totuși, clipele de atunci, cât au fost de frumoase!...

O, reveniți în mintea mea clipe dulci și amare, o, reveniți, căci cine știe, ziua de mâne...

Să continuu? Da, continuu!

„Câți oameni sunt în lume cari se joacă de-a amorul, hai să mă joc și eu o *firă*. De ce să nu mă arunc în foc, dacă-i așa de dulce să arzi în flăcările lui?“ Inima șoptește minții și mintea e gata să se supună. Numai cât dă și mintea de un X, de un semn mare al întrebării. Iar acest X nu e altceva, decât chipul cum ar fi să te arunci în foc.

Acum se încep nopțile de nedormire, nopțile de frământări, nopțile petrecute în făurirea de planuri și iar planuri... Și după-ce o noapte întreagă mintea nu e în stare să rezolve pe X, vine dimineța, cu soarele ei, cu aurora ei... și ca din senin îți trânteste înainte un *modus in rebus*.

Aveam adică în penzion o verișoară de a doua. Intre astfel de împrejurări ce să faci? Simplaminte poruncești gurii să zică de aici încolo că eu, adevărat omul din poveste, am în penzion o verișoară bună. Apoi mai trebuie să poruncești voinții să te îndemne să-ți cercetezi pe draga ta verișoară. Apoi — apoi — te îmbraci bine și pleci la drum. Îți iai un aier de filozof și deschizi poarta palatului (acuma nu-i mai zici penzion, e prea puțin poetic) care a fost destinat de providență, să adăpostească sub *aripile* lui atâtea *purtaătoare de aripă*.

Coridorul din etaj eră plin de ingeri. Atâta gălăgie făceau, încât m'am trezit dintr'odată că mi-se rupe firul filozofiei. Mi-am adus aminte încă atunci, prin câte metamorfoze au trecut aceste ființe producătoare de gălăgie în mintea mea. La început găște, apoi puișori, apoi fete, apoi ingeri. Le ridicasem prea sus, prea sus! De acolo de sus apoi au căzut prea jos, au rămas numai *ființe*, ce nu știu alta decât să facă gălăgie. Incepuse a-mi părea rău că m'am dus. De ce n'am rămas acolo unde eram odată, de ce umblu după cai verzi — vreau să zic după ingeri gălăgioși? Ce fericire poate să aducă unui om atât de liniștit ca mine, palatul acesta nedisciplinat? Dar apoi... eră prea târziu. Mă închipuiam cu mult mai mare filozof, decât să las la jumătate lucrul început odată.

Am rugat pe o găscuță brunetă, ce am întâlnit pe trepte, să-mi chime verișoara și mi-a chimat-o. Eră o copilă balaie cu ochi albaștri, o copilă mică, abia-mi ajungea la subsuori. Eră o copilă isteată, pe lângă toată vârsta ei de doispreze ani — eră o copilă... în sfârșit eră o copilă foarte frumoasă verișoara mea.

— Am venit Măriuță să vad ce mai faci?

— Eu, ce să fac? Ia mă joc d'a *geografia* și rid când am de ce să rid.

— Si ai adeseori de ce să rizi?

— Am, am! Tocmai acum rideam de tine!

— De mine?

— De tine! Cum veniai pe trepte la deal cu capul plecat în pământ. Erai ca plouat! De ce erai așa de plouat?

— De sigur nu de frică, nici de sfială!

— Ba las' că știu eu! Ți-a fost frică să nu te mânânce fetele!

Am stat în loc și am început a o admiră.

— Tu Măriuță, de unde știi tu atâtea?

— Tu ce grije ai? Dar... auzi, spune-mi, ai vrea să te mânânce?...

— Cine?

— Nu-ți spun!

— Nu? Apoi atât ții tu la vărul tău?

— Atât!

— Spune-mi Măriuță dragă — că-ți cumpăr bomboane.

— Bomboane? Tu gândești că io-s copilă?

— D'apoi ce? Știi că nu fată mare!

S'a pus în dreptul meu și așa-i scăpărau ochii. Pe loc mi-a trecut ca un fulger prin minte gândul că *femeia e tot femeie, să fie măcar și numai de doispreze ani*. În vremea asta și ea părea că se gândește la ceva, ce vrei, și o copilă ce-ți ajunge numai până la subsuori e în stare să se gândească? Eu nu mai ziceam nimic, nici nu mai știam ce să zic, fără așteptam rezultatul „filozofiei profunde“ la care s'au muncit creerii ei de „fată mare“.

În urmă a început iar:

— Cunoști pe Ersilia?

— N'o cunosc. Cine-i?

— E o verișoară de-a mea. Ție încă ți-e verișoară, dar pentru aceea vorbește mult de tine.

— Apoi se înțelege, ca de un văr.

— Ce de un văr, da, și ca de un... nu-ți mai spun... Apoi să știi vere că-i frumoasă, blondă!

— Voi cu de astea vă ocupați?

— Ba nu, doamne ferește! Suntem sînte ca tine!

— De bună seamă, așa ar trebui să fiți. Eu mă duc.

— Și ce să-i spun Ersiliei?

— N'o cunosc, nu-i spune nimica.

— Să nu-i spun c'o săruți?

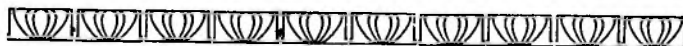
— Nu-i spune, n'o cunosc. Adio!

— Adio, îi spun!

Am amenințat-o cu degetul și apoi am coborât treptele la vale. Ea s'a depărtat rizând.

(Finea va urmă.)

Teodor Lazar.



Cugetări.

De CARMEN SYLVA

— Bărbatul iubește mai cu seamă femeia; femeia iubește mai cu seamă copiii.

— Femeia căreia îi place lumea, cam rar rămâne nevasta bărbatului său.

Roata lumii.

A pururea mișcând, se 'ntoarce
A lumii roată, dând ocol
Focarului ce-i zicem: soare,
Zvârlit în infinitul gol.

Ea poartă trupuri uriașe
De munți ce-și fac locu în zări,
Spăimântătoare adâncuri, pline
De oceane vaste și de mări.

Și nu se zdruncină din drumu-i,
Nici munți grei nu se clintesc,
Nici apele nestâmpărate
Adâncurile nu-și golesc.

E o tăinuită cumpănire
Ce în deșert ne încercăm
Să o cuprindem cu gândirea:
Noi câți pe dânsa furnicăm.

Părând eternă, se întoarce
De mii de ani, cum socotim,
Inconștientă că rodește
Și că suntem, și c'o să fim.

Din frageda copilărie
A pestrițatei omeniri,
Mulți totuși s'au pornit pe truda
Neconținutei străduiri,

Să-i afle toată alcătuirea
Și legătura 'n univers,
Și să pătrundă 'ntunecimea
Atâtor secolii ce s'au șters.

Și iată-i ridicând mormane
De 'nchipuiri și acestea par,
Pe mintea noastră măsurate
Adeveriri — ce nu dispar.

Au tras, din tot ce e în lume,
Aname legi, le-au zis firești,
Croiră apoi o origină
Ființei noastre omenești;

Putură să 'nțaleagă anume
Puteri, anume alcătuiți,
Le-au aplicat, le-au dat mișcare,
Le-au botezat: descoperiri.

Și astfel, între presupuneri
Și între anume realități
Ne naștem și luăm din viața
Ce ni-se 'mparte în bucăți.

Trăim și nu ne știm finitul,
Ferindu-ne să ni-l ghicim;
Cîntar dacă ne scârbim de viață
Incunjurăm să ni-o zdrăbim.

Ne place să ne ducem crucea
Neîmpăcateilor dorinți,
Să ne muncim între speranțe,
Desamăgiri și suferinți;

Și ne întoarcem, ca și roata
Neodihnitului pământ,
In jurul nostru și-al vieții,
Pe fraged fir ca legământ.

De unde-a început și care
Să-i fie capătul firesc,
Rămâne taină 'n re'noirea
Acestui neam zis omeneșc..

N. Radulescu-Niger.



Fabrica de porcelan.

(Urmare și fine.)

O mierlă începui a flueră în arborele apropiat,
dându-ne a pricepe, că și dânsa e pătrușă de bucuria
noastră.

Prima grijă după reîntoarcerea norocoasă în
comună îmi fu de a ne asigura dreptul de proprietate.
Locuitorii din Ripoasa suciră din cap și risără în
pumni când auziră, că eu am plătit pentru jugherul
de risipituri câte zece florini. Prețul nu eră mare,
dar eră mare dealul și așa din punga mea dispărui
peste o mie de floreni. Încă în aceea zi înaintai
rugarea la oficiul cărților funduare, cerând ca dreptul
de proprietate să se întabuleze în părți egale pe mine
și pe Ionescu.

Acum eram proprietar fericit în Ripoasa.

Superficialitatea n'am putut-o suferi de când sunt.
De aceea simțindu-mă cam slab în ale fabricării
de porcelan, îmi procurai o nărușă de cărții ce se
ocupau cu acest ram al industriei și mă pusei cu
lacomie a-mi umplea golul științelor în aceasta privință.

Cu încetul mă cufundai tot mai adânc în labi-
rintul caotic și începui a pricepe că și pe acest teren
se cer cunoștințe considerabile, dacă cineva vrea să
ajungă la rezultat bun.

În decursul studiării conveniam zilnic cu Cor-
nelia. Nu știu destinația mi-a fost așa sau ce, destul
atâta, că uitându-mă odată mai adânc în ochii Corne-
liei, de cum ar fi trebuit, simțeam că mă ameteșc cu
mult mai tare, ca și când eram să-mi las dinții în
ripa, unde eră să mă prebușească dragostea compa-
nistului meu.

Atâta văzui totuși cu toată amețea mea, că tot
aceea putere mistică, care nu-mi dă regaz să stau lângă
masa mea de studiat, ci mă îndemnă neconținut să
ies afară, să mai schimb câteva cuvinte cu Cornelia
— tot aceasta putere, zic, mână și pe Cornelia în

odaia mea cu fel și fel de pretexte numai rău tănuite. Cornelia mai totdeauna avea de cercat ceva în odaia mea; obiectele de comun nu le află, dar mă află pe mine totdeauna.

Ce să mai lungesc atâta vorbă, căci așa cred și pricepeți deja ce voiesc să vă zic.

Bătrânul Ionescu când auzi despre pactul ce-l țăsui la spatele lui, primadată i-se perdă facultatea de a putea judecă, cu încetul însă își veni în ori și punând mâna Corneliei într'a mea, ne zise:

— Binecuvântarea mea și a lui Dumnezeu plutească de asupra voastră! Vedeți fiilor! aici a lucrat



Nicolae Corfescu.

Eu n'am cântat în nopțile luminate de lună în ghitara sub ferestrele Corneliei, ca spaniolii înfocați; nici nu mi-am concretizat exprimarea simțimentelor mele gingașe sunetelor dulci de flaută, cum fac germanii sentimentali; ci i-am spus verde cum fac românii în asemenea cazuri, — că o iubesc... Când o întrebai apoi că voiește să fie nevasta mea, Cornelia nu ezită a zice „da“.

mâna lui Dumnezeu, care nu permite, că fructul spiritului meu să-l folosească oamenii străini. Acum sunt liniștit, căci toată fabrica va rămânea în posesiunea familiei noastre.

Încă nici nu mi-a sosit rugarea dela cărțile fundare și părintele din Ripoasa mă și vesti în biserică, că voiesc a păși la taina căsătoriei.

Acum îmi împărțiam timpul între studii și Cor-

nelia. Cu mireasa mea mă înțelegeam minunat, dar înaintarea mea în știința fabricării de porcelan începuse din ce în ce a-mi cauza oare îngrijate și nopți neliniștite. Incepeam deja a mă dezbătă și în proporțiunea în care deveniam din ce în ce mai treaz, vedeam sfârșitul întreprinderii noastre tot mai problematic, tot mai nesigur.

Între împrejurările noastre modeste mă folosii de mijloace de tot simple. Fiind-că voiam a ști ce rezistență manifestează caolinul nostru în foc, chieam trei țigani, cari cu plata modestă de un florin pe zi de persoană, îmi stăteau la dispoziție cu foii lor de țara cu tot.

Să fi văzut numai, fraților, câtă îndestulare se



Nicolae Corfescu,
ca contele de Luca în opera *Trovatore*.

Într'acestea la insistința fiitorului meu socru, îmi mai deșertam punga de câteva sutisoare, cari le îngropai în niște clădiri mizerabile, cari erau menite de a fi considerate ca începutul clădirilor pompoase, ce le ridică fantazia lui Ionescu din banii, ce-i vom încasă pe produsele noastre industriale.

Eu pășii pe calea experimentărilor.

incuibă pe fețele afumate — la soricul slăninei — ale acestor indivizi, când suflau din foi și cântau toată ziua. Ei puteau fi îndestuliți, fiind siguri că sara își vor căpăta fiecare florinul său pentru lenevirea de o zi, dar eu ... eram gata să-mi pierd mintea de năcăjit!

Caolinul lui Ionescu eră spoială simplă, cu care

își spioiesc țăranii mai săraci vetrile... Și eu așa grozav m'am putut înșelă!...

De aș fi fost om energic, aș fi repășit imediat după fiascul acesta. Inșă mă cunoașteți și voi destul de bine, știți că energia nici odată n'a fost virtutea mea. Aceasta, așă cred, nu e mai mult secret pentru învățării mei. Cunoasc și acești drăculeți slăbiciunea mea, că mi-e milă să le dau secunde, de aceea nici nu se simt îndemnați să se ocupe de studiile mele.

Ce eră deci să fac?! Mă temeam de înfruntările lui Ionescu și-mi eră și rușine de eroarea grosolană ce se vărsă neștiind deosebi spoiala de caolin. Mă decisei cu durere a mă lăsa la voia soartei mele și înotai cu potopul.

Macar vedeam eu bine că și țiganii rid de noi! Observai atăta din galimathiasul de limbă, în care vorbiau între sine, că pe Ionescu îl numesc „phuro bicodiacro” iar când eră vorba de mine, întrebunțau terminul „tânro diulo”. Ce o să însemneze acesteia?... Nu le pricepeam înțelesul, dar din rânjirea dinților lor când le pronunțau, puteam conchide că nu ne laudă.

Macar ce viață duceau afurisiți din prostia mea! Toată ziua cântau și suflau în foi, iară sara beau și se băteau. La corturile din capătul Ripoasei în toată sara se amestecă vinarsul cu sânge românesc. La aceasta procedură chimică, țiganii furnizau sângele din trupurile lor, vinarsul însă îl procurau pe paralele mele. De i-ați fi întrebat că după care lăcid le pare mai rău, vă asigură că ar fi zis: vinarsul.

Intr'o zi mă întorceam de tot năcăjit spre sat dela dealul cu spoială. Atunci a dispărut deja din sufletul meu toată speranța. Vedeam că de ascult de Ionescu, voi rămânea gol ca degetul.

Inaintea crășmei îmi ieși în cale în fuga mare o țigancă bătrână, îmbindu-mă să cumpăr dela dânsa perii de vărui. Năcăjit cum eram, nu mult a lipsit că nu-i trăsai o palmă. Ce impertinență ne-mai auzită eră aceasta... să mă îmbie în ulița largă cu astfel de articlii, cari nu corespundeau nici decât cu ocupațiunea mea.

Inșă deodată îmi dispărut mânia. Privirea-mi rătăci pe pantalonii mei, cari erau obduși cu pulbere fină de spoială, cum umblasem prin râpi, și imediat pricepui eroarea bieteii țigănci.

— Femeie bună! — îi zisei deci cu blândețe, te înșeli amar, eu nu sunt zidar, prin urmare nu pot întrebunță periile dtale.

— Ia-o, măria-ta, ia-o! O perie nu strică nimic la casă, nici când n'avem trebuință de ea și nici nu cere de mâncat.

Văzui că de aceasta nu voi scăpă fără de a-i da ceva. Băgai mâna în buzunar când îmi veni în minte, că pe banii ce-i intenționam a-i da, aș putea soarce totuși ceva serviciu dela femeia aceasta.

— Lele! — o întrebai — nu mi-ai putea spune ce însemnează românește: „phuro bicodiacro”?

— „Bătrân fără minte” sărut mânilor mării tale. Iată Ionescu! acesta tu erai și țiganii avură dreptate.

— Da „tânro diulo” ce înșamnă?

— „Tiner nebun” să ierte măria ta.

Mă simții ca opărit. Așă dară prin prostia mea până acolo am ajuns, că și țiganii se îndoiesc de întrejimea minții mele!

Dădai confuz câțiva cruceri talmăcitoarei bătrâne și pornii spre casă. Vicleanul Itzig văzui că țigancă a capăt bani dela mine, ieși deci imediat după despărțarea mea cu fața sa de vulpe zimbitoare, frecându-și cu îndestulare mânilor spre întimpinarea țigăncei să o ușureze de bani. Aceasta îmi servi de admoniare, că de voi petrece încă mult prin Ripoasa, voi demoraliză poporațiunea.

Ziua cununiei mele eră defiptă pe săptămâna aceea, dar nici aceasta impregiurare nu mă putui înveseli. Vedeam înaintea, că după terminarea ceremoniei de cununie, Ionescu va apelă cu mai multă încredere la punga mea.

Intrai în odaie și mă dădai fără de a mai încercă să fac rezistență cugetelor triste. În frământarea mare zădarnică fui conturbat de Cornelia.

— Grigore! tu, precum se vede, ești om de tot avut — să adresă cătră mine fără nici o întrebare.

Eu răcii de spaimă. Cornelia mea atât de materialistă să fie, de mă iubește pentru averea ce credea că o am? — cugetai în mine cu amărăciunea deziluzionării.

— Cum pricepi aceasta? mă încercai a străbate în secretul ei. — Eu de prezinte, durere, nu mă pot numără între capitaliști, dar tatăl-tău are speranță, că peste puțin timp voi deveni milionar.

Cornelia rise de-i ieșiră lacrimi din ochi.

— Din dealul cu spoială voiești a-ți săpă milioanele? — mă întrebă ironic și începui a ride cu putere îndoita.

— Tatăl-tău voiește a face aceasta, nu eu! — protestai cu toată energia ce o aveam.

— Tatăl meu e sărac, n'are bani de a cheltui, — dar în persoana ta a aflat un ușuratic, care nu se uită pe ce-și dă averea.

Ameții de mirare văzând, că Cornelia își bate joc de întreprinderea noastră. Cu toate acestea simții și puțină bucurie, căci instinctul îmi spunea, că în Cornelia descoperii un tovarăș, cu ajutorul căruia voi scăpă din cursa în care picasem.

Îmi luai inima în dinți și-mi ușurai sufletul de toată greutatea. Cornelia, în loc de a mă înfruntă, încă mă laudă.

— Am presupus eu că nu ești atât de mărginit să crezi în gârgăunii tatii, — îmi zise după ce mă pronunțai hotărât, că-mi pare rău de osteneală și banii resipiți.

— Acum e întrebarea, că cum să ies din noroiul în care m'am înglodat? — zisei Corneliei și o făcui să priceapă că fără ajutorul ei nu știu de ce se mă apuc.

— Incede-te numai în mine! — mă îmbărbătă mireasa mea.

Din aceasta zi începui a resuflă mai liber, mă simțiam ușorat, ca și când cineva ar fi luat din spațele mele o sarcină grea, pe care eram silit a o purtă în contra voinței mele.

Cornelia a și implinit promisiunea cu atăta dibacie și istețime, încât mă puse în uimire.

Sosii ziua cununiei și noi ne pregătiam a ne înfătoșă înaintea altarului.

De odată se deschise ușa odăii și intră Ionescu. Bietul om! Eră de tot înșchimbat. Pe fața sa ședea espresiunea groazei și durerii.

— Nenorocire ne-mai auzită! — își frecă mânilor — și chiar în ziua cununiei fiicei mele!

Spaima bătrânului să lipi și de mine.

— Ce s'a întâmplat? întrebai și simțiam că inima-mi sbocotește.

— Ne-a ars fabrica! — zberă Ionescu cu desperare și ochii i-se umplură de lacrimi. — O afurisiții!...

Cu mine ai fi putut prinde iepuri de bucurie; îmi venia voie să pocnesc în degate și să iau pe socrul meu la joc. Poate și făceam ceva prostie, de nu intră în acest moment Cornelia.

— Așă tată, dta plângi în ziua cununiei mele?! — zise cătră Ionescu și în schimbă cu mine o privire semnificatoare.

Acesta își șterse ochii și se încercă a se liniști. Eră și timpul, căci începeau a sosi oaspeții.

Când duse apoi Cornelia pe tatăl-său conzolandu-l, spre primirea oaspeților, se aplecă spre mine și-mi sopti:

— Acesta e donul meu de cununie!

Vă amintii mai nainte, că-mi suspendai hotărîrea finală despre calitatea cântului lui Ionescu, până ce mi-s'a da ocaziune a-l auzi în elementul său. La cununia mea în fine mi-se oferî și aceasta ocaziune. Socrul meu cugetă că-și va procură pentru toată viața remușări de conștiință, de nu va ridică splendoarea cununiei noastre cu producțiunea sa artistică.

L'am auzit cântând „Isaia dănsuiește“, însă n'am ce negă, nu m'a prea impresionat. Cântă bătrânește, tremurând jalnic. Și totuși și după acest debut al socrului meu îmi păstrai credința, că cântă frumos. Sunt convins, că în versul său numai de aceea vibră atâta jale tremurătoare, că-și aducea aminte de arderea fabricii și vedea nepăsarea mea, cu care primii știrea catastrofei.

Când apoi după cununie Ionescu începî iară improspetarea planurilor sale, îi arătă denumirea de profesor și îi zisei că las lucrul în alegerea Corneliei. Aceasta apoi avu atâta minte și energie, de spuse bătrânului, că n'ar trăi nici un moment cu un fabricant.

Proprietatea din Ripoasa încă și acum stă pe numele meu, eu am dat pe ea peste o mie de florini și ție, Aurele, ție-o dau cu a treia parte din acest preț. — Cumpără-o!

* * *

Din târgul îmbiat de Grigorescu nu s'a ales nimic. Aurel avea mai multă minte sănătoasă decât spirit întreprinzător.

Într'un punct totuși a urmat sfatul colegului său, căci nu peste multă vreme dădu din nou ocaziune corului profesoral a-l feliicită.

Aurel a luat în căsătorie pe fiica lui Grigorescu. De zestre căpătă și proprietatea Ripoasa, la care însă ginererele fericit abzise cu marinimozitate.

Titu Chitul.

Cugetări

De CARMEN SYLVA.

— Se cere ca virtutea femeii să fie foarte mare: căci trebuie să fie pentru doi.

— Ar trebui din când în când, bărbatul și neaasta să-și facă puțină curte.

Pun furca...

*Pun furca 'n brâu și torc din în
Un fir subțire...*

*O, cum te-ai spulberat în vânt
Duoasa mea iubire!*

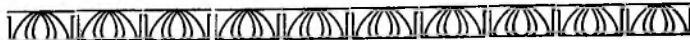
*Pe prispă ies și torc și cânt
Tot cântece de jale,
Și 'n minte-mi vin ca dintr'un vis
Tot rând pe rând vorbele tale.*

*În inimă i-am încuibat
Atâta plâns și doruri grele,
De când te-ai dus acum de-un an
Și ție-ai uitat de toate cele.*

*Ași vrea să resucesc un fir
Așă de lung și de subțire,
Nici să nu ști cum vin pe el
De unde-i fi, din rătăcire*

*Dar firul mi-se rupe des
Și un nor pe ochii mei să lasă
Bădiță de durerea mea
Puțin îți pasă.*

Elena din Ardeal.



Sclava.

De Maurițiu Jókai.

(Urmare și tine.)

— Ah, Athalie, Athalie, a murmurat el, cuprins de frică.

— Nu-mi pronunță numele! a șoptit Athalia mânișă. Nu vezi că medicul e în urma noastră.

Richard și mai mult a fost stăpânit de frică. Numai atunci s'a simțit ceva mai bine, când s'a văzut în barcă.

— Nu te teme de nimic — i-a șoptit Athalia la ureche — noi suntem norocoși la nenorocire, medicul e în barca cealaltă și viforul le desparte una de alta.

În revărsatul zorilor, un alt vapor care încă mergea spre New-York, a luat cu sine pe toți călătorii din barca cea mare.

Peste câteva zile au ajuns la New-York. Despre barca cealaltă nu s'a auzit nimic.

Athalia a dorit să se stabilească la New-York, căci pentru cine dorește să fie uitat și necunoscut, pădurea cea mai bună e — un oraș mare.

Athalia a închiriat o casă privată, numindu-se mistres Saylor. Casa e mobilată anume pentru străini. În multe locuri se poate căpătă și întreținerea ca la toate restaurațiile.

— Mistres, doriți să luați prânzul acasă? A întreat proprietariul casei, introducând pe Athalia în odaia ei.

— Da, sire, eu am obiceiul să prânzesc la șase ceasuri. Mister Lemmy, servitoriul meu însă, prânzește cu două ciasuri mai înainte.

Mister Lemmy a stat la spatele Athaliei.

— Pofțiți cleret sau porter?

— Eu numai sherry beau.

— Imi pare rău, dar nu am în casă. Se poate însă căpătă în strada aceasta. Pofțiți să aduc de acolo? Servitoriul meu de casă, plătește cât un jumătate de chelner.

— Nu e de lipsă. Voi trimite pe mr. Lemmy, servitoriul meu.

— Pofțiți să vă pun un servitor la dispoziție aici în casă?

— E superfluu, căci servitoriul meu face totul. Proprietariul casei a părăsit odaia.

Richard, indispus s'a întors dela fereastră.

— Mylady...

Acuma, pentru întâia dată, lordul Tingle a zis Athaliei mylady, de când sunt singuri.

— Ei?

— Gândesc, că nu mai are nici un înțeles să continuăm comedia, căci suntem în America și nu avem de ce să ne temem.

— De ce comedie vorbești dta?

— Înțeleg aceea, că dta mereu mă numești servitoriul dtale.

— Nu te înțeleg... De altcum, ce ești dta mie?

Intrebarea aceasta a uimit pe lord.

— Ce sunt eu dtale? Servitor la nici un caz!

— E drept, dta poți să-mi abzici și să mă părăsești când voiești. Pasaport numai eu am și deoarece dta ești introdus ca servitoriul meu, nu pot să-ți dau alt atestat, decât despre aceasta.

Richard și mai uimit s'a uitat la femeie.

— Ce voiește ea?

— Eu numai ca servitor te pot accepta — a continuat Athalia rece. Dta nu ai nici un motiv ca să te plângi. La mine ai odaie separată, vei purta livrea atât iarna cât și vara; primești dejunul, prânzul și cina. Poți să eși când îți place; mai primești apoi și salariu lunar. Serviciul numai din aceea costă, că ai să faci ordine în odaie și să-mi pregătești masa.

Lordul Richard nici acuma nu a fost în curat cu aceea, că visează sau e treaz?

— Te asigur, că nu vei afla alt loc mai bun de cât la mine. Acela, cine voiește să trăiască aici în America, trebuie să munciască, dta însă nu poți munci căci nu ești îndatnat cu munca. Ce voiești să începi cu piciorul frânt, cu nervii sumeți? Dta numai servitor poți să fii aici. Și e tot atâta, că servești la mine sau altundeva.

— Ești dta nebună?

— Nu sunt nebună, sire — eu te înțeleg pe dta. Dta nu poți să uiți, că odată ai fost lordul Tingle. Știu, că la așa ceva, bărbații sunt foarte simțitori. Aceasta însă nu are nici un înțeles, căci e tot atâta, ori îți zic dtale „lord Tingle“ ori „mister Lemmy“.

Richard deodată a fost cuprins de groază. O amintire ca fulgerul i-a trecut prin nervi.

— Dacă dta ești dispus să spui aceasta, ce poți să câștigi? Te reîntorci în Anglia? Numai atâta poți să ajungi, că te vor închide, vei fi întemnițat ca un fugar.

Lordul Tingle deodată și-a dus mâinile la piept. S'a liniștit. Cambiile sunt la el.

— Dșoară! a zis ridicând din umeri — dta ți-ai pierdut mintea frumoasă pe mare. Știi foarte bine, că eu dispun de o avere destul de mare. Dta singură mi-ai dat cambiile, cari sunt la mine.

— Aceasta e drept — a zis liniștită Athalia. *Eu însă totuși sunt prea scrupuloasă. Nu sunt pe deplin sigură de aceea, că cambiile dtale, nu sunt pregătite tot în fabrica aceea, unde s'a pregătit și matricula din Back-Hill.*

— Ce vorbești dta?

— Acea, că baladele banditului Robin chiar atât de bune au fost pentru altar, cum sunt de bune cambiile dtale pentru tribunal.

— Ce ai făcut dta cu banii mei? a întrebat cu furie lordul.

— Banii dtale — a zis Athalia cu dispreț — i-am dat azilului „Femeile nefericite“. Cambiile ce sunt la dta, numai de aceea sunt bune, că unde le vei prezenta, să fii condamnat pentru falzificare.

Bărbatul cu furie nebună s'a repezit asupra Athaliei.

Femeia și-a întins mâna; iar bărbatul ca fermecat s'a oprit înaintea degetului ei arătător.

A izbucnit în plâns.

Și-a îngropat fața în mâni și a murmurat:

— Ce ai făcut dta cu mine?

— Acea ce ai făcut și dta cu mine! Dta m'ai făcut servitoarea dtale, eu te-am făcut servitoriul meu!

La cuvântul acesta, a apucat mâna bărbatului și a strâns-o cu tărie supra-omenească.

Lordul, palid, a pășit un pas înapoi dinaintea acestei femei demonice.

Fața femeii ardea, ochii îi fulgerau, buzele-i întredeschise au lăsat să i-se vadă dinții strânși, pletele-i, ca niște șerpi negri tremurau împrejurul feței ei scaldată în furia răzbunării. A fost ca un demon, care la timpul hotărât, a venit după ce-l promis perzării!

— Femeie grozavă! a murmurat lordul Tingle, căzând fără putere pe un scaun. A fost cuprins de un gând sinistru:

— Dta ai fost aceea, care de două ori ai dat foc averii mele?

Femeia și-a ridicat capul sus și a lăsat privirea sumeață asupra bărbatului, — poate că în privirea aceasta a fost și un zimbet, și a zis:

— Eu!

Panciova, decembrie 1905.

Trad. de: Alex. Țintariu.



Cugetări.

De ce ne impresionează mai tare lacrimile bărbatului ca strigătele femeii? Pentru-că acele sunt martorii unei dureri înghițite, până când femeia prin vărsarea lacrimilor își ușorează inima; — pentru-că bărbatul își închide în piept vaietele, iar femeia să scape de els. Plânsul nu este pentru bărbați, totuși învingerei momentane fie-i permisă o lacrimă; și numai acela se poate numi înmuiat, carele, suspinând își declară durerea.

Schiller.



Sesiunea generală a Academiei Române.

III.

Actuala sesiune generală a Academiei Române a fost din cele mai mănoase. S'au ținut atâtea ședințe, membrii între sine și publice, s'au discutat atâtea chestiuni importante, încât ele pot să formeze o epocă în istoricul înaltului nostru institut de cultură. Eră o mare plăcere să auzi pe frunțașii înaintării noastre culturale, dnii Kalinderu, Sturdza, Maiorescu dintre cei mai în etate și pe dnii Babeș, Bianu și Ollanescu dintre cei mai tineri, ridicându-și graiul și pronunțând câte o conferență improvizată, admirabilă ca fond și cuceritoare ca formă. Când îi ascultam, mi-se impunea o singură părere de rău, că la aceste ședințe numai membrii iau parte și lumea dinafară nu poate să-i asculte și să-i aplauzeze.

Dintre chestiunile cari au deșteptat mai mult participarea membrilor oratori, locul prim și l-a cucerit proiectul de *regulament pentru premii*, care organizează o reformă radicală în Academie.

Pân'acuma premiile se discutau în o comisiune, aleasă egal din toate secțiunile și la toate lucrările prezentate la premiu votau toți membrii comisiunii. E bine, de multe ori aveau să-și dea votul asupra unor scrieri de specialitate, pentru cari unii nu erau competenți. Va să zică procedura nu eră potrivită. În noul regulament, votat în sesiunea actuală, nepotriveala aceasta s'a sistat. Conform noului regulament, lucrările concurente pentru premii se vor da la secțiunile competente, cari vor decide și vor raporta despre deciziunea lor plenului, care nu va mai discuta, ci numai va enunță deciziunea propusă. Astfel procedura va fi mai corectă, căci de lucrări de specialitate se vor ocupa numai bărbați competenți.

Ca cetitorii nostri să cunoască ezact aceasta schimbare de mare însemnătate, vom publica în nrul viitor al foii noastre întregul regulament votat în sesiunea actuală.

A doua chestiune de mare însemnătate, care a stârnit o discuție mai largă, a fost cea a dicționarului limbei române.

Una din problemele de căpetenie cu cari s'a înființat înainte cu patru-zeci de ani Societatea Academică română, la care a contribuit Zappa atuncia o sumă memorabilă, a fost compunerea unui mare dicționar al limbei române.

De atunci au trecut decenii. Regele Carol a dăruit spre scopul acesta peste una sută de mii de lei, ministerul a contribuit în fiecare an sume mari; dar scopul nu s'a realizat de loc.

Ilustrul Hașdeu a ajuns în mai mulți ani până la cuvântul Ban.

Văzând aceasta înspăimântătoare întârziare, regele ș-a pierdut răbdarea și a făcut apel la Academie să

ia măsuri pentru grăbirea lucrării. A fost un moment foarte genant, când președintele de atuncia a comunicat dlui Hașdeu că Academia, considerând că lucrarea înaintază prea încet, considerând că regele și ministerul a jertfit spre scopul acesta sume foarte mari, cari nu stau în raport cu rezultatul obținut, că înaintând astfel dicționarul nici peste o sută de ani nu va fi gata, (un membru a strigat: Tocmai 250 trebuesc) mulțumind ostâneala de pân'acuma a dlui Hașdeu, îl absolvă de lucrul ulterior. Urmă o scenă neplăcută. Dar Academia își susțină deciziunea și dete lucrarea dlui Philipide, profesor în Iași, pe care îl alese și membru al Academiei.

Dl Philipide primi însărcinarea. De atunci iarăș au trecut mai mulți ani și încă n'a apărut nici o broșură. În fine Academia, prin comisarul dicționarului, a luat și dela dl Philipide însărcinarea și s'a pus în legătură cu mai mulți filologi români, dintre cari a primit tinerul și eminentul filolog dl *Sextiliu Pușcariu*, care a promis că pe maiu va prezenta prima broșură.

Va să zică lucrarea a ajuns în mâna unui tiner învâțat de mare talent și învățatură, dela care se poate aștepta rezultatul cel mai bun.

S'a renoit și comisiunea dicționarului în persoanele dlor: Kalinderu, Sturdza, Maiorescu, Tocilescu, și Quintescu.

Dorim din inimă un succes strălucit, că în fine Academia să poată da neamului, una din acele mari lucrări pentru care s'a înființat.

Aparițiunea acestui dicționar va fi unul din cele mai mari monumente literare române.

Tărie și succes tinerului filolog, care prin aceasta sperăm, își va crea un monument literar!

Una din lucrările cele mai importante a sesiunii generale actuale a fost discuția asupra împărțirii premiilor, care a ținut mai patru săptămâni.

Noi ne vom ocupa în deosebi de premiile literare, lăsând celelalte în grija altor ziare.

Am publicat în nr. trecut cui s'au votat premiile Nasturel de 4000 lei și premiul statului Lazar de 5000 lei.

Acum adaugem că premiul divizibil Adamachi de 5000 lei s'au împărțit astfel: Ioan Antonovici 1250 lei, M. Sadoveanu 1250, Sp. Popescu 1000, Radu Rosetti 500, St. O. Iosif 500, M. Dragomirescu 500.

Mai luăm act de un premiu. Alecsandru Ioan Cuza, de 6000 lei, cu subiectul „Cari sunt regiunile țerii cari ar putea fi irigate.“ Acesta l-a obținut dl Vasile Roșu, inginer la portul Constanța, nepotul lui Adamachi, fost bursier al Academiei Române pentru străinătate.

Titu Liviu românește. Dnii Nd. Locusteanu și I. S. Petrescu traduc de mai mulți ani pe Titu Liviu în românește. Acum au prezintat Academiei, care a tipărit părțile anterioare și continuarea. La propunerea secțiunii literare, Academia a admis tipărirea.

Premiul Anastasie Făt de 3000 lei, pentru o lucrare scrisă în limba română asupra următorului subiect: „Harta agronomică a României“ se decerne dlor I. Jormescu și I. Popa-Burca.

Premiul I. San-Marin, în suma de 3100 lei, pentru o lucrare cu următorul subiect: „Studiu asupra monopolurilor cu România“ se votează dlui Th. C. Aslan.

A șesea ședință publică s'a ținut luni la 9 aprilie n. Dl Grig. Tocilescu a vorbit timp de două ore, respunzând profesorului Teochar Antonescu dela universitatea din Iași, care publicase o lucrare atacând părerile dlui Tocilescu despre Adam-Clisi.

Premiul Adamachi de 5000 lei, cu subiectul »Forma ihtiologică a României« s'a decernat dlui Grigore Antipa.

Premiul Hagi Vasile de 5000 lei pentru o carte scrisă în limba română și publicată în timpul dela 1 nov. 1899 până în 31 oct. 1905 despre »Comerțul român« s'a împărțit în două: dlui dr. C. I. Băicoianu, pentru »Istoria politiceii noastre vamale și comerciale, Regulamentul organic și până în prezent« 2000 lei; dlui M. A. Dumitrescu, pentru cartea sa »Codul de comerț comentat«, 3000 lei.

Membrii onorari ai Academiei s'au ales:

Dr. Guido Baccelli, mult timp ministru în Roma, care a primit pe români totdeauna foarte afabil, profesor la universitate, filoromân care a pus în lucrare măsurile cele mai importante pentru combaterea frigurilor și a pelagrei, boale cari au cea mai mare însemnătate pentru România.

Carol Schlumberger, filolog în Alsacia; *Carol Krumbacher*, un celebru bizantinolog, profesor la Viena, care a făcut multe publicațiuni relative la bizantini; *Leon Mayer Luptye*, profesor de limbile romanice la universitatea din Viena, care a publicat mai multe scrieri privitoare la numele romanice; *Bernaert Aug.* om de stat Belgian; *Bertelot* și *Béchamp* membrii ai Institutului Franciei și mari filoromâni; *Béchamp*, fost școlar în București și elev de farmacie, membru al institutului din Paris, de 90 de ani.

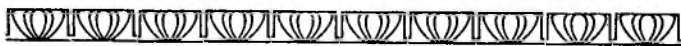
Comisiunile secțiunilor s'a constituit astfel: *Secțiunea literară*, președinte: Iosif Vulcan, vice-președinte: D. C. Ollanescu; — *Secțiunea istorică*, președinte: I. M. Moldovan, vicepreședinte: D. A. Sturdza; — *Secțiunea științelor*, președinte: P. S. Aurelian, vice-președinte: dr. C. I. Istrati.

În fine se cetește raportul financiar.

Incheiându-se toate, președinte se alege dl *I. Kalinderu*, vice-președinți: I. C. Negruzi din secțiunea literară, C. Esbiceanu din secțiunea istorică și Sp. Haret din cea de științe.

Secretarul general dl D. A. Sturdza cetește raportul despre lucrările sesiunii, pe care președintele o închide marți la 10 aprilie n.

Indreptare. În nr. trecut s'a anunțat că s'au ținut 5 ședințe publice și după a doua din greșeală se continuă rău numărul cu „patru“ în loc de a 3-a și așa mai departe.



Recepția dlui Onciul la Academie.

La 25 martie v. (6 aprilie n.) d. a. în ședință publică, s'a făcut recepția dlui D. Onciul ca membru al Academiei.

Ședința a fost prezidiată de dl Kalinderu și au asistat toți membrii, precum și un public foarte numeros.

Dl Onciul, înainte de a intra în fondul subiectului dsale: „Epocile istoriei române și împărțirea ei“, a început prin a spune că România se grăbește să

comemoreze 40 de ani de glorioasă domnie a regelui Carol înțelept și 18 secole dela stabilirea poporului român în Dacia-Traiană. Aceasta serbare comemorează o nouă epocă în istoria noastră, epoca istoriei contemporane a României.

Întemeierea Augustei dinastii române reinvie mărirea strămoșească.

Acum 40 de ani, urmează dsa, trecând la alte ordine de idei, s'a înființat societatea literară română, transformată apoi în Academia de azi, menită să grupeze înalta cugetare a românilor.

Dl Onciul face apoi istoricul Academiei, arătând că la început se compunea din 21 membri venerați, dintre cari numai 4 sunt azi în viață.

Mi-ați făcut onoarea, spune dsa, să mă chemați azi în mijlocul dv. în locul unuia din cei mai de frunte membri, dispărut de curând din mijlocul dv., în locul veneratului și în veci regretatului Nicolae Ionescu.

Pătruns de cunoașterea sarcinei ce-mi incumbă aceasta înaltă pozițiune, încredințat întru cu tot devotamentul pentru datorie în acest sanctuar al renașterii României.

Dl Onciul face apoi biografia fostului membru al Academiei N. Ionescu.

Născut la 1820, defunctul a făcut parte din generația renașterii naționale.

El a lucrat la constituirea regatului și ca octogenar a fost pildă generației noi.

Nicolae Ionescu a servit statul timp de 50 ani, ca profesor de istorie la universitatea din Iași, a încălzit cu farmecul cuvântului său tinera generație.

Mai productivă a fost însă activitatea lui parlamentară. Discursurile sale aveau darul să încălzească și să entuziasmeze.

Ca ministru al afacerilor străine, Ionescu a fost pentru neutralitatea României în războiul ruso-turc.

În sfârșit ca publicist, ca profesor, ca om politic eră un reprezentant al timpului și al mediului în care s'a format. Mediul său personal a fost punerea în serviciul țării și al neamului cu tot devotamentul patriotismului său.

Trecând la împărțirea istoriei, dl Onciul spune, că aceasta chestiune a ocupat și ocupă încă pe istorici și filozofi. După natura sa, istoria nu poate avea o împărțire sistematică și absolută, căci faptele istorice se petrec în niște asociațiuni de oameni și se succed în timp.

Istoria trebuie să aibă totdeauna drept scop nu atât a cunoaște trecutul, ci a esplică prezentul spre a îndreptă calea viitorului.

Prezentul deci e scopul final al cunoașterii istorice.

O bună împărțire istorică cere să aibă oare-care armonie cronologică și să nu se scape din vedere nici odată scopul final.

Venind la împărțirea istoriei române, dl Onciul spune, că prima împărțire s'a făcut în anul 1804 de către Engel, care a împărțit istoria României în două părți. Prima parte dela întemeiere și până la lupta dela Mohaci; partea a II-a dela aceasta luptă încoace. Aceste două părți au fost subîmpărțite în două perioade pentru fiecare principat.

Dl Onciul vorbește apoi despre cele 2 împărțiri mai noi ale istoriei noastre: aceea a dlor Xenopol și Iorga.

Nici una din aceste împărțiri nu le împărtășește însă dsa.

Pentru ca să stabilim o bună împărțire, trebuie să cunoaștem începutul istoriei noastre.

Istoria română ca popor latin trebuie să înceapă de când elementul latin a fost plantat aici pe timpul lui Aurelian.

Formarea poporului s'a făcut abia peste un secol mai târziu, când Traian a cucerit Dacia.

Astfel originea poporului nostru și începutul istoriei române începe cu August, ca întemeietor și cu Traian ca cuceritor.

Timpul dela cucerirea romană și până la formarea poporului român, este o primă perioadă, s'ar putea spune o perioadă anti-istorică.

Cea mai naturală împărțire politică este aceea după dinastii.

După prima perioadă, vine perioada vechilor dinastii, care se termină cu domnia lui Mihaiu-Viteazul. Aceasta perioadă are caracteristica celor din urmă lupte pentru neatârnamare.

Perioada a treia este aceea a diferitelor dinastii care se sfârșește odată cu domnia lui Cuza-Vodă. În toată aceasta perioadă cele două principate române au continuat să fie două țări deosebite.

Abia cu constituția din 1866, începe perioada contemporană a istoriei noastre, statul român a devenit indivizibil formând România, iar M. S. R. Carol I. e primul Domn al României.

Așă fiind, istoria țării trebuie împărțită astfel: 1) istoria veche, până la întemeierea țărilor române; 2) perioada vechilor dinastii până după moartea lui Mihaiu-Viteazul; 3) perioada diferitelor dinastii și 4) perioada contemporană.

Dl Onciul termină interesanta dsale cuvântare spunând că se implinesc anul acesta 40 de ani de când istoria română a intrat într'o eră nouă

În acest timp s'a format o nouă generație, o nouă aspirațiune, o nouă problemă. Moștenirea pe care a primit-o actuala generație dela cele trecute, trebuie să fie întărită și consolidată în viitor.

După cum va fi îndrumată noua generație așă se va desvoltă noua perioadă a istoriei.

Fie ca învățatura istoriei să lumineze prezentul spre a îndrumă viitorul, ce are să aducă o nouă epocă în viața neamului românesc.

* * *

După cuvântarea dlui Onciul ședința se suspendă pentru 10 minute.

La redeschidere dl D. Sturdza, secretar general al Academiei, răspunde dlui Onciul.

Dsa spune că știința istoriei are de scop aflarea adevărului, pentru aceasta istoricul trebuie să facă o descriere exactă a faptelor.

Cel care se devotează istoriei, trebuie să facă abstracție de persoana sa și să nu fie condus de impulsuni trecătoare, ci numai de datorie.

Dsa spune că Academia se simte fericită că va avea în mijlocul ei un bărbat ca dl Onciul, care grație cunoștințelor și stăruințelor știe să aducă foloase țării și neamului.

Termină urându-i bună venire în sanctuarul Academiei.

Ședința s'a ridicat la ora 4 jum.

LITERATURĂ.

Un volum de Carmen Sylva. La București s'a început publicarea în limba română a nuvelor de Carmen Sylva. Titlul sub care apare colecțiunea este »Poveștile unei Regine!« Volumul prim conține mici povești, din cari vom reproduce și noi una spre a oferi cetitorilor nostri plăcere. Prețul 1 leu. Apare în editura Socec & C. în București.

Educațiunea copilului nostru, una din interesantele conferințe ce a ținut doamna Constanța de Dunca-Schiau la Ateneul Român din București, cu cunoscutul strălucit succes, a apărut în capitala României, în elegantă broșură și se află de vânzare la toate librăriile. Prețul 1 leu. Ilustrul bărbat, dl Alesandru de Mocsonyi, căruia îi este dedicată conferința, apretând importanța acestui op pedagogic, a acuirat 400 de exemplare cu destinațiunea de a fi distribuite gratuit în toate părțile unde se află Români, pentru a se respândi prin familiile noastre principii sănătoase și idei folositoare, întru educațiunea junelor generațiuni. Menționăm generosul și naționalul fapt al marelui nostru fruntaș, spre a servi de bun exemplu, demn de imitat.

TEATRU ȘI MUZICĂ.

Concert în Orăștie. Reuniunea română de cântări din Orăștie anunță că corul teologilor de an. III. din seminarul din Sibiiu va da a treia zi de Paști concert în Orăștie în favorul fondului pentru completarea gimnaziului român din Brad.

Concert în Peșelca. Reuniunea femeilor române din Peșelca invită la concertul, care se va arangia de corul teologilor în dumineca Tomei.

CE ENOU?

Studentii români din Brașov în Italia. Studentii din a VII-a clasă a gimnaziului românesc din Brașov, adunând șapte ani de zile parale, pentru a putea face o excursiune în Italia, au plecat acolo la 6 aprilie n. sub conducerea profesorului dr. Iosif Blaga, însoțit de alți patru profesori. Escursionistii făcând o excursiune și la Abbazia, au să petreacă Paștile la Roma, unde au să sosească marți înainte de Paști și să stea acolo până luni după Paști.

Intemeierea unei case de amanetare (munte de pietate). Se știe, scrie »Gazeta Transilvaniei«, că în București s'a luat inițiativa de a se întemeia o casă de amanetare. Alaltăieri s'a deus la secțiunea de notariat a tribunalului actul de fondare a muntelui de pietate cu un milion lei. Consiliul de administrație este compus din dnii: P. Cosma, președinte; N. Xenopol, v.-președinte; N. cav. de Flondor, dr. Mișu, C. Diaconovici, N. Lahovary, bancherul Steriu, Victor Ionescu și I. Meșianu, membri. Director al muntelui de pietate va fi numit dl Corneliu Diaconovici.

Proprietar, redactor respunzător și editor:
IOSIF VULCAN (Str. Áldás nr. 14/296 b).

Noroc enorm la Török!

E neîntrecut norocul ce distinge banca noastră. În vreme scurtă am plătit stimaților noștri cumpărători; ca câștiguri mai mult de 25 milioane coroane, între ele cele mai mari două câștiguri și anume:

de două ori câștigul cel mare de **600.000** coroane

câștigul principal mai mare de **400.000** coroane, apoi 5 à 100.000, 3 à 90.000, 2 à 80.000, 3 à 70.000, 3 à 60.000, mai multe de 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, afară de aceste, mai multe decât 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 coroane și încă multe alte mai mari câștiguri.

De aceea recomandăm ca să luați parte la tragerile cele mai bogate din lume cari se încep cât de curând și să comandați la noi un los norocos.

La tragerea a **125.000** losuri câștiguri în bani, cari fac total 18-a ce se începe, pe **62.500** iar cad suma uriașă de:

16 milioane 457.000 coroane.

Să-și caute fiecare numele!

(Care-l poate afla în alfabet.)

Fiecare să-și încerce norocul cu numărul, ce corespunde numelui său, ori numelui vr'unui membru al familiei.

Rendelje meg a neve m lett

álló szerencseszámot!

Sok pénz szépe varázsolja az életet! Talán megtepi a ferj a feleséget vagy az asszony az urat a neve mellett álló sorsjegy megvételé által egy főnyereményvel. A veletlen nagy szerencset játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencses veletlen folytán a neve melletti számot eltalálta, melyre egy nagy nyeremény jut.

Adam, Adel	4010	Dezso, Erzsébet	6411	Ivan, Ioán	12305	Ot'o, Melánia	21411
Adólar, Agnes	6314	Edo, Eszter	9868	Jakab, Józsa	20284	Ódön, Narciszt	20989
Adolt, Ágoston	9007	Elek, Etel	19821	János, Judith	20983	Pal, Neszti	21226
Agoston, Amália	19162	Elenor, Flóra	20580	Jeano, Juliska	24203	Peter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22032	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Anatolia	21619	Endre, Frida	24252	Kalman, Katiuka	28874	Richard, Pelagie	32715
Alfred, Apollonia	24245	Erno, Genoveva	24363	Károly, Katalin	29334	Robert, Patrónela	35640
Akos, Aranka	24285	Ferenc, Gertrud	29333	Kornel, Klára	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambrus, Beria	28881	Friyes, Gabriella	34933	Kristel, Klódd	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Fülop, Gizella	36779	Lajos, Kornelia	38138	Samu, Rózsika	38238
Anat, Borbála	36451	Gábor, Hedvig	38118	Laszlo, Krisztina	38226	Sándor, Rozalia	41921
Arnold, Boriska	37424	Gáspár, Heléna	38173	Leo, Kunigania	41919	Simon, Sári	83891
Arpad, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamas, Sarolta	84769
Arthur, Bela	41794	Geza, Hermina	51398	Lorinc, Lenke	84738	Tibor, Szorena	86049
Aurel, Brigitta	41938	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leonia	86014	Thamer, Theodora	92773
Attila, Cecilia	84309	György, Ibolyka	84780	Markus, Lidia	90370	Tivadár, Teréz	123503
Balazs, Cornelia	84773	Gyula, Iduska	89219	Márton, Lina	101939	Tóbiás, Teres	123504
Balint, Dora	86965	Henrik, Ilona	101914	Mátyas, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnaas, Borotya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihaly, Luiza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecilia	106909	Hugó, Ika	123596	Miklós, Magdolna	123519	Vimos, Viktoria	123520
Benedek, Eufemia	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, Malvin	123514	Vince, Vilma	123518
Benát, Emma	123509	Illes, Irma	123510	Mór, Marait	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Daniel, Erzesztin	123513	Imre, Izabella	123511	Nándor, Maria	5483	Zsigmond, Zsuzsanna	123522
David, Éva	123517	István, Janka	3512	Orban, Mártha	8826		
Dezso, Evelin	5637	Izidor, Jónaana	8602	Oszkár, Matild	12314		

Cel mai mare eventual câștig e: **1,000.000** de coroane.

Mai departe premiu 600.000 cor. un câștig de 400.000, 1 de 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 și încă multe alte câștiguri.

Prețurile losurilor de prima clasă:

$\frac{1}{8}$ los orig. fl. — 75 sau 150 cor.

$\frac{1}{2}$ " " " 3 — " 6. — "

$\frac{1}{4}$ los orig. fl. 150 sau 3 — cor.

$\frac{1}{1}$ " " " 6 — " 12 — "

Losurile se trimit cu rambursă, ori după anticipativă trimiteră a sumei.

Conspectual oficios gratis. Ne rugăm pentru comande imediat la losurile amintite, ori mai târziu. (1-6)

Până în 22 aprilie n. a. c.

a trimite la noi cu încredere, fiind-că numerii norocoși se trec iute.

Casă de bancă în Budapesta. Cea mai mare prăvălie de losuri din patrie:

TÖRÖK A. és T^{SA}

Prăvăliile principale de losuri: Centru: Teréz-körut 46/a. I. Filială: Váci-körut. 4/a. II. Filială: Muzeum-körut 11/a III. Filială: Erzsébet-körut 54/a.